

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő terhére biztosított,
vissza nem térítendő támogatás felhasználásáról

A pályázat célja: „*Barlangok, ásványok, őskövületek*” címmel a **VIII. Magyar-Román Határmenti Konferencia** megrendezése

A támogatott tevékenység megvalósításának időtartama: **2025. 05. 01. – 2026. 04. 30.**

A támogatás összege: **1.000.000 Ft**

Pályázati azonosító: **504108/14219**

A pályázati téma megvalósulásának körülményei:

A Munkácsy Mihály Múzeumban 2025. november 27-28-án, kétnapos **Magyar Román-Határmenti Konferencia** került megrendezésre a nagyváradi Körösvidéki Múzeum társszervezésében, természettudományi témakörben. A kétnyelvű konferencia címe *Barlangok, ásványok, őskövületek / Peșteri, minerale, fosile* volt, amely kapcsolódott a 27-én, csütörtökön megnyílt *A fény visszhangja* című barlangfotókat bemutató kiállításunkhoz is.

A konferencián az alábbi, magyarországi neves szakemberek, a megadott témakör kiváló szaktekintélyei vettek részt: dr. Demény Attila, dr. Czuppon György, dr. Pazonyi Piroska és dr. Berentés Ágnes. A felsorolt személyek a HUN-REN-MTM-ELTE Paleontológiai Kutatócsoport, valamint a HUN-REN Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földtani és Geokémiai Intézete részéről közreműködtek az eseményen.

A Romániából érkező barlangászok, geológusok, régészek és természetfotósok pedig leginkább a barlangászati és geológiai témakört képviselték: Posmoșanu Erika, Posmoșanu Andrei és dr. Călin Ghemiș, a nagyváradi Körösvidéki Múzeum részéről, továbbá a kolozsvári Gligan Mihai, aki a Romániai Barlangász Egyesület és a Romániai Rangerek Szövetségének képviselőjeként volt jelen. A csodálatos barlangfotókat bemutató kiállítást pedig a temesvári Speleoteam Egyesület tagjai – Tzecu Cristian, Nistor Cosmin és Szeibert Helmut – hozták el a múzeumunkba, akik ugyancsak bemutató előadással vettek részt a konferencián.

A megvalósult program részletes leírása:

1. nap: 2025. november 27., csütörtök

A konferencia 2025. november 27-én, a regisztráció és az ebéd után, 14.00 órakor egy zártkörű workshopkal kezdődött a meghívott kutatók részére. A kutatók a megismerkedést követően kötetlen szakmai eszmecsere folytatva beavatták egymást saját kutatási területük részleteibe.

A folytatásban, 15.00 órától nyílt programot szerveztünk, amelyhez bárki csatlakozhatott. Ekkor a Bihar-hegységben levő barlangokról, a barlangokban talált képződményekről és őskövületekről, valamint barlangrajzokról szóló rövidfilmek vetítésére került sor. A legkiemelkedőbb téma a Szegyesd-völgyében levő Semsey-barlangban talált **35 ezer évesnél idősebb barlangrajzokról** szóló kifilm vetítése volt. Ez a felfedezés tudományos szenzációnak számított 2009-ben, mivel bebizonyosodott, hogy Európa legrégebbi barlangrajzai kerültek elő a romániai Bihar-hegyégből.

15.00 Nyílt workshop – Workshop public:

Barlangokról és barlangkutatásról szóló kisfilmek készítői általi bemutatása és vetítése.

Scurtmetraje despre peșteri și explorarea peșterilor, prezentate de regizori.

Andrei Posmosanu 2 kisfilmje. Andrei természet- és barlangfotós, dokumentumfilm készítő, a Focul Viu Barlangász Klub, valamint a Román Barlangász Szövetség tagja.

Proiecția a două scurtmetraje realizate de **Andrei Posmosanu**. Andrei este fotograf de natură și speologie, realizator de documentare și membru al Clubului de Speologie Focul Viu și al Asociației Române de Speologie.

1. *Lumea liliecilor – A denevérek világa* – 10 perces kisfilm
2. *Perlele de caverna – A barlangok igazgyöngyei* – 12 perces kisfilm, amely érdekes cseppköformációkat mutat be.

A nagyváradi Körösvidéki Múzeum és a Romániai Barlangász Szövetség kisfilmjének vetítése – Proiecția filmului documentar realizat de Muzeul Țării Crișurilor și Societatea Română de Speologie:

3. *Peștera Coliboaia – Un mesaj cultural universal milenar – A bihar-hegységi Szegyesd-völgyében lévő Semsey-barlang (románul Coliboaia barlang) barlangrajzai*

A kisfilm a 2009-ben megtalált 32 000 évesnél idősebb, Európa egyik legkorábbi, szénnel rajzolt barlangrajzainak felfedezéséről és kutatásáról szól – Scurtmetrajul prezintă descoperirea și cercetarea uneia dintre cele mai vechi picturi rupestre realizată cu cărbune din Europa, datând de peste 32.000 de ani, găsită în 2009.

17.00 Kiállítás-megnyitó: **A fény visszhangja** című barlangfotókat bemutató kiállítás megnyitója – Vernisajul expoziției **Ecou de lumina**

A fotókiállítás részeként megtekinthető volt a **Békéscsaba Városi Ásványgyűjtő Kör** tagjainak barlangokhoz kapcsolódó ásványkiállítása is. A kiállítás 2026. január 18-ig volt látogatható a múzeum nyitvatartási idejében.

Másnap, 2025. november 28-án 10.00 órától pedig a magyar és a román kutatók előadásait tolmács közvetítésével hallgathatták meg az érdeklődők.

2. nap: 2025. november 28., péntek

10.00: A konferencia 2. napjának megnyitója: köszöntő beszédek, majd előadások

A. szekció – A barlangász téma előadásai – Secțiunea de speleologie:

1. 10.15-10.50: **Posmosanu Erika** geológus, a nagyváradi Körösvidéki Múzeum muzeológusa – Geolog, muzeolog din Muzeul Țării Crișurilor, Oradea – ***A bihari kiépített barlangok - Peșterile construite din Bihor***

2. 10.50-11.25: **Mihai Gligan** speleológus kutató, a Piatra Altarului barlangász Egyesület és a Romániai Barlangász Szövetség tagja és a Romániai Rangerek Szövetségének elnöke – Speleolog, cercetător, membru al Clubului de Speologie Piatra Altarului și al Asociației Române de Speologie, si președintele Asociația Rangerilor din Romania – ***Peștera Piatra Altarului – Descoperire, explorare și protecție – Az Oltár-kő barlangja – Felfedezés, feltárás és védelem***

3. 11.25-12.00: **Cristian Țecu** és **Cosmin Nistor** barlangfotósok, a Speleoteam Egyesület tagjai – Fotografi, membrii al Asociației Speleoteam din Timișoara – ***Cum fotografiem într-o peșteră? – Hogyan fotózzunk egy barlangban?***

4. 12.00-12.35: **Călin Ghemiș** régész, a nagyváradi Körösvidéki Múzeum muzeológusa – archeolog, muzeolog din Muzeul Țării Crișurilor, Oradea – ***Desenele rupestre de la Peștera Coliboaia, Valea Sighiștelului, Bihor – A Szegyesd-völgyében levő Semsey-barlang (románul Coliboaia barlang) barlangrajzai***

12.35-13.30: Közös ebéd - Prînz

B. szekció – Az ősmaradványok téma előadásai – Secțiunea de fosile

5. 13.30-14.05: **Pazonyi Piroska** paleontológus, HUN-REN-MTM-ELTE Paleontológiai Kutatócsoport – paleontolog, membru al grupului de cercetare de paleontologie din HUN-REN-MTM-ELTE – ***Kincsek a mélyből, avagy a balatonedericsi Csodabogyós-barlang***

gerincesmaradványai – Comorile din adâncuri, rămășițele de vertebrate din peștera Csodabogyós din Balatonederics

6. 14.05-14.40: **Posmosanu Erika** geológus, a nagyváradai Körösvidéki Múzeum muzeológusa – Geolog, muzeolog din Muzeul Țării Crișurilor, Oradea – *Ősleletek a bihari barlangokból, a barlangi medve (Ursus spelaeus) leletei - Fosile din peșterile din Bihor, rămășițe ale ursului de peșteră (Ursus spelaeus)*

14.40-15.00: Kávészünet – Pauză de cafea

C. szekció – Az ásványok téma előadásai – Secțiunea de minerale

7. 15.00-15.35: **Czuppon György** geokémikus, a HUN-REN Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földtani és Geokémiai Intézetének munkatársa – Institute for Geological and Geochemical Research, HUN-REN Research Centre for Astronomy and Earth Sciences – *Barlangi monitoring, következtetések a barlangi és a cseppkőképződést befolyásoló folyamatokra - Monitorizarea peșterilor, concluzii privind procesele care afectează formarea peșterilor și a stalactitelor*

8. 15.35-16.05: **dr. Demény Attila** geokémikus, az MTA rendes tagja, a Földtani és Geokémiai Intézet, HUN-REN Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont igazgatója – Institute for Geological and Geochemical Research, HUN-REN Research Centre for Astronomy and Earth Sciences – *Hogyan őrzik a klímaváltozások nyomait a cseppkövek? – Cum conserva stalactitele urmele schimbarilor climatice?*

9. 16.05-16.35: **Gulyás Péter** ásványgyűjtő, a Magyar Minerofil Társaság Békéscsaba Városi Ásványgyűjtő Kör titkára – Colector de minerale, secretarul Uniunii Colectionarilor de Minerale din Békéscsaba – *Barlangból előkerülő ásványok gyűjtése és tárolása - Colectarea și depozitarea mineralelor găsite în peșteri*

10. 16.35-17.05: **Berentés Ágnes** geológus, geográfus és barlangfotós – geolog, geograf și fotograf de peșteri – *Barlangok diverzitása a nagyvilágból (UV fényvel készített barlangfotók) – Diversitatea peșterilor din întreaga lume (fotografii în peșteri realizate cu lumină UV).*

A konferencia eredményessége és szakmai hatásai:

A békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum természettudományi szakága szervezésében megvalósult VIII. Magyar-Román Határmenti Konferencia messzemenően elérte a célját, miszerint lehetőséget teremtett, hogy a két ország természettudományos kutatói szakmai kapcsolatba kerüljenek egymással. A természettudományi témakörön belül a geológia, a barlangászat és a kutatói szintű természetfotózás volt a konferencia fő témája. Az utólagos

visszajelzések alapján elmondhatjuk, hogy a kezdeményezés nagyon hasznos volt, mivel a két ország kutatói azóta is tartják a kapcsolatot egymással és közös szakmai projektek megvalósításába fogtak.

Ezen kívül pedig hasznosnak gondoljuk azt is, hogy Békéscsabán be tudtunk mutatni magas tudományos igényességgel elkészített kisfilmeket és komoly szakmai előadásokat ebben a témában. A külső látogatók visszajelzései szerint, nagyon hasznos és érdekes információkkal gazdagodtak, és a résztvevő tanárok szerint a munkájuk során is hasznosítani tudják a hallottakat. Erre a két napra a geológia és barlangászati tudomány és a természetfotózás fellegvára lett a múzeumunk.

A megvalósult program technikai adatai (helye, ideje, résztvevői, látogatói és közreműködői létszáma stb.):

A konferenciára Békéscsabán, a Munkácsy Mihály Múzeum Pátkai Ervin Termében került sor, 2025. november 27-28-án.

A konferencián a Romániából és Magyarországról érkező előadók és kutatók létszáma 15 fő, míg a résztvevő látogatók száma 90 fő között mozgott.

A támogatás felhasználása:

A határmenti konferencia megszervezéséhez összesen **1.000.000 Ft** vissza nem térítendő támogatást sikerült elnyernünk. Az elnyert összeget, a támogatói okiratban meghatározott módon a konferencia résztvevőinek elszállásolására, étkezésére, tiszteletdíjára és a konferencia tolmácsolására fordítottuk.

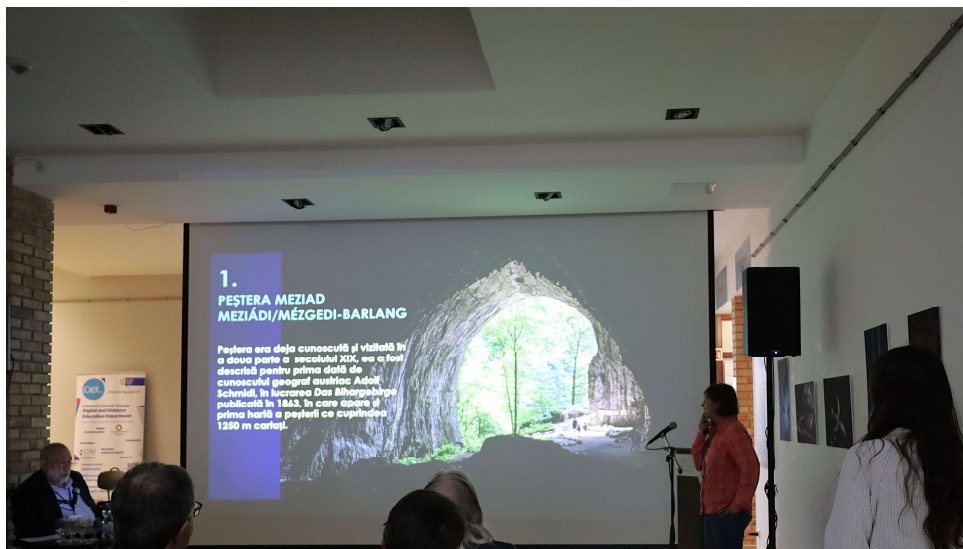
A pályázati beszámolóhoz csatoljuk a meghívót, a konferenciáról készült fotókat, valamint a program hirdetésének és sajtó megjelenéseinek linkjeit.

A konferencia meghívója:

<p>Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Munkácsy Mihály Múzeum tisztelettel meghívja Önt a</p> <p>Barlangok, ásványok, őskövületek – Peșteri, minerale, fosile című</p> <p>VIII. Magyar-Román Határmenti Konferenciára</p> <p>Conferință Transfrontalieră Maghiaro-Română, ediția VIII.</p> <p>a Munkácsy Mihály Múzeum Pátkai Ervin Termébe.</p>  <p>MUNKÁCSY MIHÁLY MÚZEUM BÉKÉSCSABA</p>	<p>2025. november 27., csütörtök</p> <p>14.00 A konferencia megnyitója Deschiderea conferinței</p> <p>Szakmai zártkörű workshop Workshop pentru specialiști</p> <p>15.00 Nyílt workshop – Workshop public: Barlangokról és barlangkutatásról szóló kisfilmek vetítése.</p> <p>Scurtmetraje despre peșteri și explorarea peșterilor, prezentate de realizatori.</p> <p>Andrei Posmosanu 2 kisfilmjének bemutatása. Andrei természet- és barlangfotós, diaporáma készítő, a Focul Viu Barlangász Klub, valamint a Román Barlangász Szövetség tagja.</p> <p>Proiecția a două diaporame realizate de Andrei Posmosanu. Andrei este fotograf de natură și de peșteri, realizator de diaporame; membru al Clubului de Speologie Focul Viu și al Asociației Române de Speologie.</p> <p>1. Lumea liliecilor A denevrek világa 2. Perlele de cavernă A barlangok igazgyöngyei</p>	 <p>A nagyváradi Körösvidéki Múzeum és a Romániai Barlangász Szövetség kisfilmjének vetítése Proiecția filmului documentar realizat de Muzeul Țării Crișurilor și Societatea Română de Speologie</p> <p>3. Peștera Coliboaia – Un mesaj cultural universal milenar A Bihar-hegységi Szegyesd-völgyében lévő Semsey (Coliboaia)-barlang barlangrajzai</p> <p>A kisfilm Európa legkorábbi, 2009-ben megtalált, 32 000 évesnél idősebb színnel rajzolt barlangrajzainak felfedezéséről és kutatásáról szól.</p> <p>Scurtmetrajul prezintă descoperirea și cercetarea uneia dintre cele mai vechi picturi rupestre din Europa, realizată cu cărbune datând de peste 32.000 de ani, descoperită în 2009.</p> <p>17.00 A fény visszhangja című barlangfotókat bemutató kiállítás megnyitója Vernisajul expoziției Ecou de lumină</p>	 <p>Munkácsy Mihály Múzeum 5600 Békéscsaba, Széchenyi utca 9. telefon: +36 66 328 040 web: www.munkacsy.hu www.facebook.com/munkacsy.muzeum e-mail: mimm@munkacsy.hu fetélső kiadó: dr. Bácsnegi Gábor múzeumigazgató</p> 
--	--	---	--

<p>2025. november 28., péntek</p> <p>10.00 A konferencia 2. napjának megnyitója Deschiderea conferinței</p> <p>A szekció A barlangász téma előadásai Secțiunea de speleologie</p> <p>10.15–10.50 Posmosanu Erika geológus, a nagyváradi Körösvidéki Múzeum restaurátora – Geolog, restaurator la Muzeul Țării Crișurilor, Oradea A bihari kitépített barlangok Peșteri amenajate din Bihor</p> <p>10.50–11.25 Mihai Giugan szpeleológus kutató, a Kolozsvári Politechnika Barlangász Klubja és a Romániai Barlangász Szövetség tagja és a Romániai Rangerek Szövetségének elnöke – Speolog, cercetător, membru al Clubului de Speologie Politehnica Cluj-Napoca și al Federației Române de Speologie, și președintele Asociației Rangierilor din România. Peștera Piatra Altarului – Descoperire, explorare și protecție Az Oltár-kő barlangja – Felfedezés, feltárás és védelem</p> <p>11.25–12.00 Cristian Teacu, Cosmin Nistor barlangászok, a Speleoteam Egyesület tagja – Speolog, membru al Uniunii Speleoteam din Timișoara Cum fotografăm într-o peșteră? Hogyan fotózunk egy barlangban?</p>	<p>12.00–12.35 Dr. Călin Ghemiș régész, a nagyváradi Körösvidéki Múzeum muzeológusa – arheolog, muzeograf la Muzeul Țării Crișurilor, Oradea Desenete rupestre de la Peștera Coliboaia, Valea Sighiștelului, Bihor A Szegyesd-völgyében lévő Semsey (Coliboaia)-barlang barlangrajzai</p> <p>12.35–13.30 Ebédszünet – Pauză de prânz</p> <p>B szekció Az ősmaradványok téma előadásai Secțiunea de fosile</p> <p>13.30–14.05 Pazonyi Piroska paleontológus, HUN-REN-MTM-ELTE Paleontológiai Kutatócsoport – paleontolog, membru al grupului de cercetare de paleontologie din HUN-REN-MTM-ELTE Kincsek a mélyből, avagy a balatonedericsi Csodabogyós-barlang gerincesmaradványai Comori din adâncuri, vertebrate fosile din peștera Csodabogyós din Balatonederics</p> <p>14.05–14.40 Posmosanu Erika geológus, a nagyváradi Körösvidéki Múzeum restaurátora – Geolog, restaurator la Muzeul Țării Crișurilor, Oradea Ősleletek a bihari barlangokból, a barlangi medve (Ursus spelaeus) leletei Vertebrate fosile din peșterile din Bihor, fosilele ursului de peșteră (Ursus spelaeus)</p>	<p>14.40–15.00 Kávészünet – Pauză de cafea</p> <p>C szekció Az ásványok téma előadásai Secțiunea de minerale</p> <p>15.00–15.35 Czuppan György geokémikus, a HUN-REN Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földtani és Geokémiai Intézetének munkatársa – Institute for Geological and Geochemical Research, HUN-REN Research Centre for Astronomy and Earth Sciences Barlangi monitoring, következtetések a barlangi és a cseppkőképződést befolyásoló folyamatokra Monitorizarea peșterilor, concluzii privind procesele care afectează formarea peșterilor și a stalactitelor</p> <p>15.35–16.05 Dr. Demény Attila geokémikus, az MTA rendes tagja, a Földtani és Geokémiai Intézet, HUN-REN Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont igazgatója – Institute for Geological and Geochemical Research, HUN-REN Research Centre for Astronomy and Earth Sciences Hogyan őrzik a klímaváltozások nyomait a cseppkövek? Cum conservă stalactitele urmele schimbărilor climatice?</p>	<p>16.05–16.35 Gulyás Péter ásványgyűjtő, a Magyar Minerofit Társaság Békéscsaba Városi Ásványgyűjtő Kör titkára – Colectionarilor de minerale, secretarul Uniunii Colectionarilor de Minerale din Békéscsaba Barlangból előkerülő ásványok gyűjtése és tárolása Colectarea și depozitarea mineralelor descoperite în peșteri</p> <p>16.35–17.05 Berentés Ágnes geológus, geográfus és barlangfotós – geolog, geograf și fotograf de peșteri Barlangok diverzitása a nagyvilágból (UV fényvel készített barlangfotók) Diversitatea peșterilor din întreaga lume (fotografii realizate cu lumină UV în peșteri)</p> <p>Tolmács: Bucin Barna</p> 
---	---	--	---

Eseményfotók:





Linkek az online felületeken megjelent hirdetésekről és beszámolókról:

Munkácsy Mihály Múzeum honlapja:

<https://munkacsy.hu/hirek/barlangok-asvanyok-oskovuletek-viii-magyar-roman-hatarmenti-konferencia>

Munkácsy Mihály Múzeum Facebook oldala:

<https://www.facebook.com/munkacsy.muzeum/posts/pfbid02dY1HrnSWMC15xxihzR5wMBagWdpCzFFbP7e7e83YokLwjPmqRwgYPFthgRDxwdqvl>

Helyi sajtó:

<https://behir.hu/barlangok-asvanyok-oskovuletek--viii-magyar-roman-hatarmenti-konferencia>

<https://behir.hu/ket-napos-konferencia-a-barlangok-asvanyok-es-osmaradvanyok-vilagarol>

<https://visitbekescsaba.com/hu/magyar-roman-hatarmenti-konferencia>

<https://youtu.be/EkadtEFid9k> (13:46 mp-től)

<https://koroshircentrum.hu/2025/12/05/a-barlangok-vilaga-nyilt-meg-a-munkacsy-muzeumban/>

HUN REN – CSFK Facebook oldala:

<https://www.facebook.com/hunrencsfk/posts/a-munk%C3%A1csy-mih%C3%A1ly-m%C3%BAzeum-2025-november-27-28-%C3%A1n-barlangok-%C3%A1sv%C3%A1nyok-%C5%91sk%C3%B6v%C3%BCletek-c/1290927976395626/>

Köszönjük a Nemzeti Kulturális Alap Hagyomány- és Ismeretátadás Kollégiumának a Munkácsy Mihály Múzeum részére nyújtott támogatást, amellyel hozzájárult a „*Barlangok, ásványok, őskövületek*” című **VIII. Magyar-Román Határmenti Konferencia** megrendezéséhez.

A pályázat szakmai beszámolója elérhető a Munkácsy Mihály Múzeum honlapján (<https://munkacsy.hu/muzeum/palyazati-beszamolok>).

Békéscsaba, 2026. május 28.



Vánca Klára
természettudományos muzeológus